

فهرست مطالب

۹	..... مقدمه
۱۳	بخش اول: مفهوم شناسی زیست فناوری انسانی، کرامت انسانی و منابع آن
۱۴	گفتار اول: جلوه های زیست فناوری انسانی
۱۴	بند اول: کاربردهای درمانی سلول ها و بافت های انسانی
۱۴	(الف) سلول های بنیادی
۱۶	(ب) تولید بافت های سلولی
۱۸	بند دوم: کاربردهای پیشرفت های ژنتیکی برای درمان
۱۸	(الف) ژن درمانی
۲۰	(ب) تشخیص های ژنتیکی
۲۱	(پ) غربال گری ژنتیکی
۲۲	بند سوم: بیگانه پیوندی
۲۵	بند چهارم: کاربردهای ژنوم انسانی برای درمان
۲۵	(الف) فارماکوژنومیک
۲۶	(ب) ژنوم انسان
۲۷	گفتار دوم: مفهوم و مؤلفه های کرامت انسانی
۲۸	بند اول: مفهوم کرامت انسانی
۲۸	(الف) کرامت انسانی: مفهومی سنتی یا مدرن
۳۳	(ب) کرامت انسانی: مفهومی ثابت یا پویا
۳۵	(پ) کرامت انسانی: امری ذاتی یا اکتسابی
۳۸	(ت) کرامت انسانی: امری اخلاقی یا قانونی
۴۰	(ث) تکریم حیات و کرامت انسانی
۴۱	(ج) مفهوم کرامت انسانی و آسیب پذیری
۴۳	بند دوم: مؤلفه های کرامت انسانی
۴۳	(الف) اتونومی و کرامت انسانی
۴۵	(ب) برابری و کرامت انسانی
۴۷	(پ) همبستگی و کرامت انسانی
۵۰	گفتار سوم: جایگاه کرامت انسانی در نظام بین المللی حقوق بشر
۵۰	بند اول: کرامت انسانی در استناد و معاهده های بین المللی حقوق بشری
	(الف) کرامت انسانی در منشور ملل متحد(۱۹۴۵) و اعلامیه‌ی جهانی حقوق بشر(۱۹۴۸)
۵۰	(ب) اعلامیه‌ی استفاده از پیشرفت های تکنولوژی به نفع صلح و مصلحت بشر
۵۱	(۱۹۷۵)

۶ زیست فناوری و کرامت انسانی

پ) اعلامیه‌ی وین (۱۹۹۳).....	۵۲
ت) اعلامیه‌ی ملل متحده برای شبیه سازی انسان (۲۰۰۵).....	۵۲
ث) کنوانسیون بین المللی رفع هر گونه تعییض نژادی (۱۹۶۵).....	۵۳
ج) کنوانسیون رفع تعییض علیه زنان (۱۹۷۹).....	۵۳
چ) کنوانسیون حقوق کودک (۱۹۸۹).....	۵۳
ح) کنوانسیون اروپایی حقوق بشر و زیست پزشکی (اویدو-۱۹۹۷).....	۵۴
خ) میثاق‌های بین المللی حقوق بشر (۱۹۶۶).....	۵۵
بند دوم: استناد یونسکو در زمینه‌ی زیست فناوری و کرامت انسانی.....	۵۵
الف) اعلامیه‌ی جهانی ژنوم انسانی و حقوق بشر (۱۹۹۷).....	۵۵
ب) اعلامیه‌ی بین المللی درباره‌ی داده‌های ژنتیک انسان (۲۰۰۳).....	۵۷
پ) اعلامیه‌ی جهانی اخلاق زیستی و حقوق بشر (۲۰۰۵).....	۵۷
ت) اعلامیه‌ی هنجارهای جهانی اخلاق زیستی (۲۰۰۵).....	۵۸
بند سوم: گزارشها و کنفرانس‌های سایر نهادهای بین المللی و ملی راجع به کرامت انسانی و زیست فناوری انسانی.....	۵۹
الف) گزارش‌های نهادهای بین المللی و ملی.....	۵۹
۱- گزارش‌های سازمان جهانی بهداشت.....	۵۹
۲- گزارش‌های کمیته‌ی بین المللی اخلاق زیستی	۶۰
۳- گزارش‌های کمیسیون‌یاری عالی حقوق بشر	۶۰
۴- گزارش‌های شورای اخلاق زیستی نافیلد	۶۱
۵- گزارش بلمونت	۶۲
ب) کنفرانس‌های بین المللی.....	۶۲
۱- مرکز اخلاق زیستی و کرامت انسانی	۶۲
۲- کنفرانس وارتبورگ (۲۰۰۴)	۶۳
۳- کنفرانس جهانی فناوری‌های همگرا برای بهبود تعالی انسان (۲۰۱۲)	۶۴
بند چهارم: تحلیل و بررسی استناد و رویه‌ها.....	۶۴
الف) کارآمدی و اثرگذاری استناد و رویه‌های موجود بر زیست فناوری انسانی و کرامت انسانی	۶۴
ب) چالش‌های کاربرد کرامت انسانی به عنوان استاندارد ارزیابی شده	۶۸
پ) ضرورت ایجاد رویه‌های جدید در زمینه‌ی ملی و حقوق بین الملل بشر	۶۹
بخش دوم: زیست فناوری انسانی عامل تهدید کرامت انسانی	۷۱
گفتار اول: شبیه سازی انسان و تهدید کرامت انسانی	۷۲
بند اول: چالش‌های شبیه سازی انسان با کرامت انسانی	۷۳
الف) پیامدهای هویتی	۷۳
ب) شیوع قاچاق و تجارت اعضای بدن انسان با رواج شبیه سازی انسان	۷۴

۷ فهرست مطالب

۷۴.....	پ) عوارض عاطفی و روانی .....
۷۵.....	ت) نابودی فردیت و تمایز .....
۷۵.....	ث) پیامد ابزاری و سیاسی.....
۷۶.....	ج) مخاطره های امنیتی و سوء استفاده از انسان های شبیه سازی شده .....
۷۷.....	چ) بی توجهی به رفاه انسانی زندگی فرد شبیه سازی شده .....
۷۷.....	ح) تقدیم کرامت انسانی.....
۷۸.....	خ) نابودی جنین های بسیار .....
۷۹.....	بند دوم: واکنش های بین المللی و ملی به شبیه سازی انسان .....
۸۴.....	گفتار دوم: تبعیض ژنتیکی و تهدید کرامت انسانی .....
۸۵.....	بند اول: مفهوم و تأثیرهای تبعیض ژنتیکی بر کرامت انسانی .....
۸۵.....	(الف) مفهوم تبعیض ژنتیکی.....
۸۶.....	(ب) تأثیرهای تبعیض ژنتیکی بر کرامت انسانی .....
۸۶.....	۱- حق کار .....
۸۹.....	۲- حق سلامت و بیمه .....
۹۲.....	۳- خطرهای ناشی از بدنامی .....
۹۴.....	۴- تأثیر تبعیض ژنتیکی بر حقوق زنان .....
۹۶.....	بند دوم: واکنش های بین المللی و ملی علیه تبعیض ژنتیکی .....
۱۰۱.....	گفتار سوم: بیگانه پیوندی .....
۱۰۱.....	بند اول: بیگانه پیوندی و تأثیرهای آن بر کرامت انسانی .....
۱۰۱.....	(الف) نیاز برای بیگانه پیوندی .....
۱۰۴.....	(ب) تأثیر بر سیستم مراقبت های بهداشتی .....
۱۰۷.....	(پ) تأثیر بیگانه پیوندی برای دریافت کنندگان .....
۱۰۸.....	بند دوم: اقدام های پیشگیرانه .....
۱۱۱.....	گفتار چهارم: کالانگاری انسان و ادعای حقوق مالکانه نسبت به آن .....
۱۱۱.....	بند اول: انقلاب زیست فناوری و ادعای مالکیت بر حیات .....
۱۱۱.....	(الف) مفهوم کالانگاری .....
۱۱۲.....	(ب) ثبت DNA و مواضع قانونی .....
۱۱۵.....	(پ) مواضع اخلاقی برای ثبت DNA .....
۱۱۶.....	ت) بافت های انسانی و مسئله ای مالکیت آن .....
۱۲۰.....	ث) کالانگاری زنان در عصر زیست فناوری .....
۱۲۲.....	بند دوم: نگرش کشورها و مردمان بومی به مسئله ای مالکیت .....
۱۲۲.....	(الف) پیشرفت علم، نئولیبرالیسم و مالکیت .....
۱۲۳.....	(ب) واکنش کشورها و مردمان بومی به بهره برداری های شخصی .....
۱۲۶.....	گفتار پنجم: بیوتوریسم و تهدید کرامت انسانی .....
۱۲۷.....	بند اول: بیوتوریسم دارویی .....

۸ زیست فناوری و کرامت انسانی

الف) نگاهی جدید به پدیده‌ی بیوتوریسم در عصر زیست فناوری ۱۲۷
ب) مهندسی ژنتیک و بیوتوریسم ۱۲۸
پ) دسترسی به داده‌های ژنوم انسانی و بیوتوریسم ۱۳۰
بند دوم: کشورهای در حال توسعه و بیوتوریسم ۱۳۲
الف) بیوتوریسم دارویی علیه کشورهای فقر در جهان ۱۳۲
ب) نسلکشی غیرحضوری و بیوتوریسم ۱۳۴
بخش سوم: زیست فناوری انسانی عامل تقویت احترام به کرامت انسانی ۱۳۷
گفتار اول: زیست فناوری انسانی در خدمت حق بر سلامتی و تقویت کرامت انسانی ۱۳۸
بند اول: حق بر سلامتی با نگرش به پیشرفت‌های زیست فناوری انسانی ۱۳۹
الف) زیست فناوری انسانی و حق بر سلامتی ۱۳۹
ب) زیست فناوری انسانی و تقویت کرامت انسانی کودکان ۱۴۳
پ) داده‌های ژنومیک، برابری و تقویت کرامت انسانی ۱۴۷
ت) یافت انسانی، اتونومی و کرامت انسانی ۱۵۱
ث) فارماکوژنومیک در خدمت برابری، اتونومی و همبستگی افراد ۱۵۵
ج) آزمایش ژنتیکی در خدمت برابری و اتونومی افراد ۱۵۸
چ) احترام به اصل آسیب پذیری و تمامیت شخصی افراد و تقویت همبستگی و کرامت انسانی ۱۶۳
بند دوم: نقش سازمان‌های بین‌المللی در سلامتی و تقویت کرامت انسانی ۱۶۵
الف) نقش سازمان جهانی بهداشت در سلامتی افراد ۱۶۵
ب) نقش کمیساريای عالی حقوق بشر سازمان ملل متحد در سلامتی افراد ۱۶۶
گفتار دوم: حق بر غذای کافی و سلامت انسان در عصر زیست فناوری ۱۶۸
بند اول: مفهوم حق بر غذای کافی ۱۶۹
بند دوم: دسترسی برابر و ارزیابی خطر محصول‌های غذایی زیست فناوری ۱۷۱
بند سوم: ملاحظه‌های حقوقی نسبت به محصول‌های اصلاح شده‌ی ژنتیکی ۱۷۴
گفتار سوم: زیست فناوری انسانی در خدمت حق بر داشتن فرزند و حق بر تشکیل خانواده ۱۷۷
بند اول: حق بر داشتن فرزند ۱۷۷
الف) روش تشخیص پیش از لانه گرینی و حق بر داشتن فرزند ۱۷۷
ب) روش آی. وی. اف و حق بر داشتن فرزند ۱۷۹
پ) حق زوج‌های مبتلا به اج. آی. وی مثبت برای داشتن فرزند ۱۸۲
بند دوم: حق بر تشکیل خانواده ۱۸۳
پیوست‌ها ۱۹۱
فهرست منابع ۲۲۱